

**Грищенко
Іван
Михайлович**

*ректор Київського національного
університету технологій та дизайну,
академік НАПН України,
доктор економічних наук, професор*

НАПРЯМ МОДЕРНІЗАЦІЇ – ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Вищий навчальний заклад обов'язково має йти не просто в ногу з часом, а хоча б на крок попереду – аби вказувати напрям руху і забезпечувати його виконання. Так, саме забезпечувати. Адже ми готуємо інтелектуальний потенціал нації. Випускник університету повинен мати не лише глибокі теоретичні знання, але й навички їх використання в щоденному житті.

Оскільки в ринковій економіці освітній процес є видом економічної діяльності, то університет повинен мати можливість її забезпечувати. Ніде у світі держава не спроможна повністю задовольнити фінансові потреби вищого навчального закладу.

Отож, навчаючи, ми повинні ще й заробляти. На щоденне життя. На розвиток. На стимулювання наукового пошуку.

Нинішні виклики, з якими стикається вища школа України і наш університет, зокрема потребують серйозних змін. Йдеться про недостатність коштів для наукових досліджень та розвитку матеріальної бази, низьку заробітну плату викладачів, високу конкуренцію на освітньому ринку.

Сучасний університет опинився перед необхідністю досить радикальних трансформацій задля того, щоб адекватно відповідати на виклики і загрози. Одним із шляхів реагування на запити економіки та промисловості є використання університетом економічних підходів до управління, наближених до моделі «підприємницького університету». Комплексно такий підхід ми адаптуємо до нових українських реалій через формування ефективного організаційно-економічного механізму функціонування ВНЗ. Впродовж шести останніх років на базі нашого університету за підтримки Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України проводяться міжнародні конференції, присвячені обміну досвідом і практиками науковців та керівників, апробацій досліджень послідовників наукового напрямку підвищення ефективності професійної освіти та її економіки.

Я особисто переконаний, що очікуваних результатів від реформ в освіті не відбудеться до тих пір, доки вищі навчальні заклади не стануть ефективними.

Центральне економічне питання, яке хвилює освітян питання про **рушійні сили (чинники)** господарського розвитку ВНЗ. Вони для ВНЗ мають зовнішню і внутрішню складову. Дуже важливими складовими є **зовнішні проблеми** – розподіл бюджету, відсотки ВВП на освіту в держбюджеті, дежзамовлення вишам, інвестиції, фінансування, надання освітніх кредитів і грантів чи освітніх ваучерів. Це все добре, це питання уряду, міністерства, але сьогодні не це є головним у реформах освіти та її економіки.

Рушійними силами у інноваціях в освіті є **внутрішні зміни**, внутрішній університетський менеджмент, який працює на засадах підприємницького університету:

– ефективність використання ресурсів якими володіє університет;

– в якій мірі життя університету обумовлене «невблаганними» законами (божими чи природними) *може бути змінено свідомими колективними діями колективу;*

– покриття витрат доходами;

– управління витратами;

– економія ресурсів;

– ефективно використання коштів.

На моє глибоке переконання, впровадження інновацій, які відбуваються шляхом реформування та модернізації, може дати результат в освіті лише при умові економічних реформ у самому ВНЗ. Діюча система – неефективна. Зовнішні реформи нівелюються внутрішнім менеджментом освітніх закладів, відсутністю економічних інструментів управління.

Реформи у вищій освіті потрібно починати із реформування ВНЗ. Зовнішні (стосовно до ВНЗ) реформи будуть малоефективними. Свідченням цьому є частка ВВП України, яка спрямовується на вищу освіту і становить у середньому 6-7 % за останні роки. Це чи не найбільший відсоток у Європі. Виділені кошти використовуються у освіті дуже неефективно. Це є велика проблема. Проблема не у поганому плануванні чи поганому механізмі держзамовлення. **Зовнішні реформи нівелює внутрішній менеджмент ВНЗ.**

Наша модель розвитку університету базується на академічній репутації, науковій діяльності, освітній сфері, і системі управління.

З метою забезпечення динамічного розвитку нашого університету та підвищення рівня його конкурентоспроможності на

ринку освітніх послуг, ми намагаємося використовувати сучасні, інноваційні інструменти економічних, адміністративних та правових методів регулювання організаційно-економічного механізму розвитку університету на основі інноваційної діяльності та підприємницької культури.

Про підвищення ефективності роботи університету та якості освіти в останні роки свідчать його місця у рейтингах. Так за останні 5 років:

- у рейтингу «Кращі ВНЗ України» ми піднялися з 40-ї на 23-ю позицію;
- у рейтингу «Топ 200 університетів України» – з 28-го на 23-є місце;
- у рейтингу Інтенет-присутності Webometrics – з 98-го на 24-е місце;
- у рейтингу прозорості КНУТД посідає 2 місце серед ВНЗ м. Києва та 6 місце серед ВНЗ України.

Визначним досягненням колективу є входження Київського національного університету технологій та дизайну в ТОП-100 найкращих дизайнерських університетів світу за версією американського журналу CEOWORLD Magazine, який є провідним у світі бізнесу і технологій. У цьому рейтингу у 2016 році ми посіли 88 місце. Жоден ВНЗ з пострадянського простору не має аналогічного результату.

Ринково-орієнтовані заходи і управління університетом, як суб'єктом ринку, забезпечили економічний успіх діяльності – досягнута стійкість і стабільність. **Фінансовий результат** господарювання за 2015 рік: доходи університету перевищили витрати на 6 млн грн. Розрахункова рентабельність діяльності становить **плюс 5,5 %** (для порівняння, у 2012 році фінансовий

результат діяльності університету був від'ємним і становив – 9,9 млн грн).

Заощаджені кошти дозволили активізувати мотиваційну складову в КНУТД, оскільки були спрямовані на матеріальне заохочення професорсько-викладацького корпусу та допоміжного персоналу. За рахунок внутрішніх резервів в університеті вдалося протягом п'яти років підвищити оплату праці науково-педагогічних працівників майже у два рази.

Важливою складовою економічної ефективності діяльності університету є впровадження інновацій на основі комерційного (господарського) розрахунку. Однак впровадження принципів господарського розрахунку в діяльність ВНЗ на рівні інститутів, факультетів та інших структурних підрозділів має певні обмеження. Як свідчить практика, впровадження фінансового обліку, звітності, розрахунків, з метою забезпечення максимальної прозорості руху фінансових ресурсів та оптимізації витрат між окремими підрозділами потребують створення значного апарату працівників, що потребує значних витрат і ускладнює забезпечення економічної ефективності.

Ще одним важливим питанням, яке потребує постійної уваги з боку керівництва університету, є забезпечення якісного освітнього процесу належним фінансуванням. Важким викликом у даному контексті є значне підвищення вартості на енергоносії. Хоча в університеті здійснюється широкомасштабна кампанія з ефективного управління енергоресурсами, у межах якої, зберігаючи високу якість надання освітніх послуг, здійснюється оптимізація управління освітнім процесом, керівництву доводиться постійно вирішувати стратегічні питання перерозподілу ресурсів, щоб максимально зменшити витрати на енергоносії та

зберегти основні фінансові досягнення університету за останні роки. Це серйозний виклик, але ми управляємо ситуацією, маємо план дій і персонал, який його реалізує.

Робота по залученню та використанню позабюджетних коштів здійснюється в університеті в декількох напрямках. Перший стосується підвищення ефективності науково-дослідної роботи професорсько-викладацького корпусу університету, а саме: у 2015 році на 1 грн бюджетного фінансування припадало 1,56 грн позабюджетних коштів (тоді, як у 2014 році цей показник становив 1,4 грн). Завдяки підвищенню результативності науково-дослідної роботи майже вдвічі зросли надтодження за виконання позабюджетних наукових досліджень – з 24,6 тис. грн у 2014 році до 43,4 тис. грн у 2015 році (за рахунок виконання 81 госпдоговору). Також у 2015 році університет отримав коштів на 320 тис. грн більше від міжнародних грантодавців (5 міжнародних грантів). І ми не маємо наміру зупинятися на досягнутому.

Другим важливим напрямом є пошук додаткових джерел фінансування. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 року №796 та відповідного наказу КНУТД «Про затвердження Положення про надання платних послуг» серед додаткових джерел фінансування розвитку університету можна виділити такі: оренду, хостел, послуги з ремонту та пошиття одягу та шкіргалантерейних виробів, вишивку, пошиття та ремонт одягу, послуги з в'язання трикотажних полотен та виробів, навчальні послуги, поліграфічні послуги, платні послуги науково-технічної бібліотеки КНУТД, експертиза та сертифікація, послуги фотостудії, розробки дизайн-проектів, оформлення та декорування інтер'єрів. Також ми плануємо

відкрити надання такої послуги, як розробка дизайну сайтів. Йде робота щодо відкриття інтернет-магазину з продажу живопису, графіки та декоративно-прикладного мистецтва. За 2015 рік майже 2,7 млн грн було зароблено на додаткових платних послугах. У 2016 році очікуємо ще додатково близько 3 млн грн від депозитних вкладень.

Наш університет – технологічний, готує, зокрема, кадри для легкої промисловості. В навчальному закладі працюють видатні вчені, які розробляють для галузі інноваційні технології. Нажаль, в державі не налагоджено системи їх провадження.

Аби впливати на ситуацію, повніше реалізувати наукові розробки (при цьому, звичайно, поліпшувати практичну підготовку студентів), ми ініціювали створення столичного кластеру легкої промисловості. До нього увійшли університет, міськдержадміністрація та Київські підприємства.

Ми ініціатори і організатори нової моделі співпраці, тому, що підприємства галузі легкої промисловості виробляють широкий асортимент товарів споживчого, виробничо-технічного та спеціального призначення. Продукція легкої промисловості має стійкий попит і затребувана у багатьох сферах життєдіяльності людини і має безпосередній вплив на економіку та розвиток Києва і всього суспільства. Легка промисловість займає перше місце після харчової, щодо задоволення базових потреб людини. Крім цього, раніше 25–30 % (зараз вдвічі менше) коштів надходило в бюджет Києва від підприємств легкої промисловості. Це є основним, містоутворювальним чинником зростання.

Ситуація, що погіршується, вимагає якісної модернізації галузі легкої промисловості та її інфраструктури із використанням кластерних підходів, широкого застосування кращих

світових і вітчизняних досягнень у галузі техніки і технології текстильного, швейного, хутрового і шкіряно-взуттєвого виробництва в тому числі нанотехнологій і нанопродуктів. Кластер легкої промисловості – це нова «архітектура» та «дизайн» співпраці влади з бізнесом і наукою, це галузеве, територіальне та добровільне об'єднання підприємницьких структур столиці, які тісно співпрацюють із науковими, освітніми установами, громадськими організаціями та органами місцевої влади. Кластер легкої промисловості у Києві створено за участі Київської міської державної адміністрації, Київського національного університету технологій та дизайну та п'яти підприємств легкої промисловості – ПАТ «Чинбар», ТОВ «Науково-виробнича компанія «Гідростиль», ТОВ «Дана-мода», ТОВ «РА.ДА», Черкаський державний бізнес-коледж та ТОВ «Український взуттєвий альянс».

Освітній інвестиційно-технологічний кластер легкої промисловості було засновано з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств легкої промисловості, забезпечення високотехнологічного та інноваційного розвитку шляхом об'єднання виробничого потенціалу, ресурсів та освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, з урахуванням збалансованої підготовки фахівців з вищою освітою, потреб ринку праці, інтересів держави та роботодавців в рамках державно-приватного партнерства.

В рамках кластеру на теперішній час здійснюється реалізація шести спільних науково-інвестиційних проектів, науковий супровід який здійснює Київський національний університет технологій та дизайну. Перші результати у вигляді готової продукції було представлено на XIII Міжнародній спеціалізованій виставці «Зброя та безпека 2016» та «Зроблено в Києві».

Реалізація наукового супроводу здебільшого здійснюється на основі госпдоговорів між учасниками. Наприклад, госпдоговір «Розробка біотехнології виробництва еластичних шкір поліфункціонального призначення та дослідження впливу відповідної оплати праці на ефективність роботи підприємства при використанні біотехнологій» АТ «Чинбар» та ліцензійний договір «Система прогнозування споживчих властивостей продукції» ТОВ «Дана-мода» з університетом. Також реалізація проектів здійснюється на основі ініціативних досліджень науковців.

Здебільшого у розробках кластеру приймають молоді науковці спираючись на багаторічний досвід наукових шкіл університету. Щорічно Рада кластеру затверджує перелік пріоритетних науково-інвестиційних проектів. Особливістю виконання проектів є те, що науковці працюють безпосередньо у супроводі керівника підприємства-учасника кластеру, що дозволяє у короткий термін досягти поставленої мети з відповідним економічним ефектом. Всі результати проходять етапи типових для наукових розробок і завершуються впровадженням. Також студенти університету в рамках виконання магістерських робіт виконують свою частку розробки в рамках проектів. Цьогоріч це 12 робіт.

Щодо вигод, то це практикоорієнтоване навчання студентів за світовими вимогами до підготовки фахівця. Молоді вчені створюють життєздатний науковий результат, який призводить до економічного ефекту. А також, тісна співпраця з роботодавцями галузі дозволяє забезпечити адекватність підготовки фахівця до вимог ринку праці.

Готуючи кадри, ми ставимо і собі і їм завдання зробити легку промисловість конкурентоспроможною на світовому рин-

ку. Україна має всі можливості бути законодавцем моди в Європі. Поки ж його в деяких галузях легкої промисловості в Україну ввозиться в кілька разів більше китайських товарів, ніж сумарно виробляється на всіх підприємствах цієї галузі в Україні. У структурі внутрішнього ринку взуття лише 4 % власне виробництво. В Україну ввозиться: з Китаю 79 % взуття, з Європи – 8 %, з Азії – 9 %, з СНД – 2 %, інші країни – 2 %. Наприклад: згідно статистики Держстату, на одну продану в Україні вітчизняну пару взуття ввозиться 20 тільки китайських, а ще 12 з інших країн. І це без урахування контрабанди.

Зараз в Україні існує близько 1500 підприємств-виробників взуття, кілька тисяч – виробників одягу. В цій сфері зараз працює 100–120 тисяч людей, хоча 25 років тому працювало в 7–8 разів більше. Але це ще не повний крах: бо єдине, що рятує зараз вітчизняного виробника – експорт. Українське взуття вивозиться в Європу, Росію, інші країни. Якби не експорт, галузь легкої промисловості уже була б мертвою. Отже маємо ситуацію, коли українці купують неякісні китайські товари, а якісними українськими користуються європейці чи росіяни. Варто також зазначити, що доля китайського виробника в Європі не така велика, бо європейці більш прискіпливо відносяться до якості.

Галузь легкої промисловості не входить до числа пріоритетних, хоча вона працює і розвивається. Університет повинен бачити проблеми галузі, і мати з нею зв'язок, для того, щоб знати для кого він працює, хто буде споживачем випускників і яких роботодавець потребує випускників. У галузі легкої промисловості найбільша кількість нових технологій. Україна батьківщина гарного одягу.

Який у вас одяг? Яка його структура, які волокна. Все має свою енергію, яка взаємодія організму із матеріалами одягу? Позитивна чи негативна характеристика?

Що ми носимо? Як носимо? Як одяг впливає на здоров'я людини, на красу людини, її настрій, довголіття? Це ваше здоров'я. Одяг сприяє, або шкодить вашому здоров'ю. Хімічні волокна несуть негативну дію.

Одяг – надзвичайна важлива складова іміджу. При цьому не обов'язково бути в дорогому костюмі, потрібно бути елегантним, що не одне і те ж. Різниця між багатим, але який не відповідає вашій фігурі, та елегантним одягом дуже велика. Над багатим костюмом часто сміються, а перед елегантністю – схиляють голову.

Одяг не повинен привертати до себе увагу, деталі повинні дуже обережно доповнювати одна одну. Образ – це коли ми не бачимо деталей, а бачимо людину. Одяг говорить про людину, положення в суспільстві.

У кожного успішного бізнесмена повинно бути не менше семи костюмів, а краще 11–14, плюс до цього бажано мати смокінг. Не можна також забувати про одяг для дому і відпочинку. Стиль і елегантність повинні бути присутні скрізь.

Вважається непристойним один і той же костюм носити протягом тижня, або одну і ту ж сорочку – 2–3 дні. Це вже вершина непристойності. У такої людини кар'єри не буде.

Стосовно взуття. Наприклад чоловічі туфлі складаються із 40 елементів не враховуючи шнурки та клей. У радянські часи, оборот 1 карбованця був 8 разів на рік. Зараз 1 раз. Взуття вироблялось 190 млн пар на 50 млн жителів України, тобто 4 пари на 1 людину – чоловічого, жіночого, дитячого, спортивного.

Нині 0,5 пари. Більше 60 % складало шкіряне взуття, решта – із синтетичних матеріалів та текстилю. Функціонувало більше 60 крупних підприємств з кількістю працюючих 80 тис. чоловік.

Але ми зберегли традиції, кадри для підготовки фахівців для сфери легкої промисловості, кафедри, наукові школи. Активно співпрацюємо із вітчизняними виробниками. Змінюємо технології, дизайн, моделі. І українська продукція стала конкурентоспроможною.

Останнім часом українці стали більше довіряти українським товарам. Споживачі хутряних виробів в Україні за останні роки набули сумного досвіду придбання дешевих хутряних виробів привабливого зовнішнього вигляду, які імпортовані переважно з азіатських країн. Дуже часто такі вироби виявлялися неякісними і ставали непридатними для носіння протягом 1–2 сезонів. Наразі українські споживачі більш ретельно підходять до вибору хутряних виробів з точки зору їх якості. Суттєвою тенденцією в цьому питанні є те, що споживач все частіше зупиняє свій вибір на виробах відомої української торгової марки, якій довіряє. Це є результатом певного економічного патріотизму, а також має прагматичне підґрунтя, оскільки вітчизняне підприємство знаходиться в «сфері досягнення» у разі виникнення конфлікту. Крім того, споживачі зрозуміли, що хутряні підприємства за для досягнення позитивних економічних результатів приділяють значної уваги підвищенню довіри до їх торгових марок.

Наразі репутація українських торгових марок в Україні значно зросла і вже трапляються непоодинокі випадки незаконного продажу споживачам хутряних виробів імпортованих з Південно-Східної Азії під торговельними марками українських

фірм. До речі, переважна кількість виробників товарів із хутра та дизайнерів є нашими випускниками. В нашому університеті є єдина в Україні кафедра біотехнології, шкіри та хутра.

Суттєвим є те, що на ринку України продавцями часто застосовуються методи введення споживача в оману, як щодо якості хутряного виробу, так і щодо підміни одного виду хутра іншим.

Тому вкрай важливо підтримати українську легку промисловість знизу, від споживача. Якщо ви не хочете, аби країна зубожіла, і хочете мати якісні товари легкої промисловості є одна проста порада: **купуйте речі українського виробництва.** Український штрих-код починається на **482**.

Приклад по одягу. У нашому студентському Експресателі ім. Гавриша Л. Т. вам можуть допомогти пошити чоловічий одяг європейських брендів – Джузеппе Бадіані, Хамільтон, Каро Карізма, Сільвіус, Хьюго Бос, вироби для європейських замовників – Маріо Деззуті, Гіані Ферруккі, Буртон в Лондоні. Тому що ці речі шийються у Вінниці, в Україні, руками українців на фабриці «Володарка» по толінгових схемах.

Чому, говорячи про університет, зупиняюсь на проблемах галузі? ВНЗ складова галузі. Його розвиток залежить від її стану здоров'я. Водночас без наукового внеску університету воно не може бути задовільним. То ж ми – два крила без яких злету не буде. Тому зверну увагу ще на одну особливість.

Значне місце у структурі ринкового асортименту легкої промисловості займає продукція **виробничо-технічного призначення**, в тому числі **спеціального**. Текстиль технічний використовують для виготовлення шин, космічних кораблів, сталевих канатів, підводних човнів, танків, автомобілів і літаків,

тканини для укриття, транспортерів, комп'ютерів, пожежних рукавів, фільтрів і т. п. Значну долю у цій групі товарів складає спеціальний і робочий одяг – це засоби індивідуального захисту від різноманітного ураження, негативних явищ оточуючого середовища та шкідливих виробничо-побутових факторів.

В умовах воєнної агресії на сході України для підвищення боєздатності армії необхідний сучасний одяг та взуття, і нині життєві обставини вимагають перемоги у війні на фронті «легкої промисловості». Вітчизняна продукція підприємств легкої промисловості забезпечує потреби у підвищенні обороноздатності країни шляхом задоволення потреб української армії, силових структур у речовому майні, супутніх виробках до військової техніки й у засобах індивідуального захисту.

Наш університет має багаторічний досвід співпраці з силовими структурами щодо задоволення їх замовлень і у цьому році ми більш ніж в 2 рази збільшили обсяги науково-технічної продукції та послуг для них.

Науковці нашого університету фахово та у стислі терміни виконують комплекс робіт за такими важливими напрямками:

– підготовка та перепідготовка офіцерів запасу і кадрів з питань речового забезпечення на наявній матеріально-технічній базі. Університет має біля 60 років досвіду підготовки офіцерів речового забезпечення. У 2016 році було проведено перепідготовку фахівців Центру розвитку та супроводження матеріального забезпечення Збройних Сил України.

– розробка та удосконалення форм одягу, матеріалів, спорядження та проведення їх перевірки на базі лабораторії університету АДВЛ «Текстиль-ТЕСТ», акредитованої НААУ на технічну компетентність Європейським вимогам ДСТУ

ISO/IEC 17025:2006 (ISO/IEC 17025:2005). До речі, наша лабораторія входить до переліку 8 лабораторій у Україні, з якими активно співпрацює МОУ. Зокрема, АДВЛ «Текстиль-ТЕСТ» тісно співпрацює з різними структурними підрозділами Міністерства Оборони України – Центральним управлінням Військової служби правопорядку по Києву та Київській області, Центральним управлінням речового забезпечення Збройних Сил України, Головним управлінням Військової служби правопорядку, підприємствами оборонного комплексу, Центром розвитку у напрямках проведення експертних досліджень матеріалів і виробів з них для ЗСУ, розробки технічних вимог до якості різних виробів (маскувальні сітки, одяг для військовослужбовців, костюми літні польові, тканини камуфльовані, матеріали для одягу, сумки, рюкзаки, верхня тканина намету та ін.).

Також ми готуємось провести статистичні дослідження щодо антропометричних обмірів військовослужбовців для оптимізації закупівель речового майна, для цього ми придбали 3D сканер та провели відповідну підготовку наших фахівців. Слід відзначити, що наші фахівці також приймають участь у комісії по експертизі речового майна на тільки в МОУ.

На Міжнародній виставці «Зброя та безпека 2016» стенд університету представлено вперше як єдине інноваційне містечко, яке в повній мірі продемонструвало потенціал і доробок наукових шкіл разом з Кластером легкої промисловості. Більшість представлених інноваційних розробок військового спрямування є результатом наукової діяльності молодих науковців. Представлено інноваційні розробки полімерних матеріалів, одержаних шляхом 3D друку, екрануючих покриттів для деталей тепловізорів, електропровідних, магнітних та волок-

нистих матеріалів з антибактеріальними та фунгіцидними властивостями та впроваджених у виробництво поліпропіленових хірургічних ниток, засобів індивідуального захисту та бронезахисту, взуття спеціального призначення.

Також вперше була показана на високому представницькому рівні спільна інноваційна продукція виробників Кластеру легкої промисловості та університету, виготовлена за вимогами стандартів НАТО. Були показані новітні розробки: шкіра та взуття спеціального призначення, засоби індивідуального бронезахисту, гідрокостюми, рятувальні дитячі жилети, 3D-технології для проектування взуття та одягу і ін.

На виставці вперше презентували новий проект: інноваційний біометричний комплекс з оцінювання тактико-технічних характеристик речового майна, який є спільною розробкою з Центром розвитку та супроводження матеріального забезпечення ЗСУ та Навчально-науковим комплексом військової підготовки (Київський національний університет технологій та дизайну, Національний університет оборони України). В результаті презентації досягнуто домовленостей з Державним науково-випробувальним центром Збройних Сил України про проведення спільних дослідних випробувань комплектів бойового екіпірування для Військово-морський Сил та Військово-повітряних Сил України.

Підготовлено та проходить етапи погодження меморандум про співпрацю між центром розробки та супроводження матеріального забезпечення збройних сил України.

В становленні підприємницького університету при направлюванні зв'язків з промисловістю важливо не забувати про економічну роботу в стінах навчального закладу. Зокрема, хоча зупинитись на енергозбереженні.

Недостатнє фінансування, збільшення частки видатків на покриття комунальних витрат та загострення конкуренції гостро ставить проблему ефективного споживання енергоносіїв будь-якого вищого навчального закладу. Вирішення цього питання потребує всеохоплюючого системного підходу на основі наукового супроводу, обміну досвідом кращих практик та наукових здобутків, для забезпечення енергетичної безпеки України.

Для нас це є ще і джерелом додаткового фінансування університету. **Економія ресурсів, ощадність, збереження** – джерело **стійкого** фінансового стану університету і необхідною умовою фінансового благополуччя колективу.

Впродовж останніх років в університеті ведеться планомірна, цілеспрямована робота для підвищення рівня енергоефективності та впровадження ресурсозберігаючих заходів. Розроблена та успішно функціонує комплексна науково-технічна програма «Енергоефективність та енергозбереження в Університеті на 2012–2017 роки. За підсумками національного конкурсу «ТОП-100. Енергоефективність» у 2012 році цей проект Київського національного університету технологій та дизайну було відзначено дипломом за вагомий внесок у популяризацію питань енергоефективності та енергозбереження.

В рамках програми, власними силами протягом 2013–2014 років було розроблено та введено в експлуатацію програмно-технічний комплекс «Автоматизована система управління енергоспоживанням в університеті» (ІТК АСУЕУ), яка окрім моніторингу, збору та обробки даних з приладів обліку здійснює управління процесами енергоспоживання в університеті в режимі реального часу.

Для подолання низки існуючих перешкод на шляху підвищення енергоефективності, таких як недостатній рівень обізнаності і свідомості та відсутність структурованої інформації в Україні, досить успішно вирішується в університеті шляхом імплементації інноваційних енергоощадних наукових здобутків в освітні програми та залученням викладачів, співробітників та студентів до участі у заходах з енергоощадності, з метою покращення іміджу університету, як сучасного підприємницького та енергоефективного закладу міжнародного рівня.

Засобами поширення інформації в університеті є спеціальні інформаційні пам'ятки та брошури, рекламні лайтбокси, проводяться круглі столи, наукові та дизайнерські конкурси для студентів та науковців. Для координації та моніторингу виконання запланованих заходів створено Центр енергоефективності.

Щорічно (починаючи з 2012 р.) університет збирає в своїх стінах найкращих спеціалістів у сфері енергоефективності з усього світу на міжнародну науково-практичну конференцію «Енергоефективний університет». Під час конференції проходить обмін інформацією і досвідом з питань розробки та реалізації інноваційних проектів з енергозбереження серед представників вищих навчальних закладів, вітчизняних та міжнародних організацій і фондів, провідних фахівців, науковців, представників місцевої влади та громадських об'єднань.

В цьому році, спеціалістами Київського національного університету технологій та дизайну за підтримки Міністерства освіти та науки України, було ініційовано питання щодо дослідження можливості розробки національної довгострокової програми «Енергоефективний університет». Метою програми є підвищення рівня ефективного споживання енергетичних ре-

курсів у вищих навчальних закладах України, задля збереження навколишнього середовища та впровадження енергоощадного підходу при підготовці спеціалістів для різних галузей економіки та виховання енергосвідомих поколінь, які б, набувши філософію енергоощадливості, поширювали у майбутньому на всіх ланках суспільно-політичного життя, забезпечуючи сталий розвиток національного господарства України

Успішність та дієвість впроваджених інноваційних заходів підтверджено значним економічним ефектом, який на сьогоднішній день складає більш ніж 5 мільйонів гривень, з початку впровадження відповідної програми в 2012 році. У свою чергу це призвело до можливості використання зекономлених коштів на інших напрямках діяльності університету для підвищення якості освіти, нарощування власного технічного та наукового потенціалу.

Ще у 1776 році – 240 років тому – А Сміт написав, що «... кожен марнотратник виявляється ворогом громадського блага, а всяка бережлива людина – громадським благодійником». Бережливість збільшує, а марнотратство зменшує капітал суспільства.

Працелюбність і бережливість. Наполеглива праця і бережливість змінили наш університет.

Модернізацію суспільства, впровадження інновацій та технологій не можна розглядати без контексту підготовки кадрів. Бурхливий розвиток технологій та науки у сфері легкої промисловості потребує нових підходів до підготовки кадрів для індустрії моди та бізнесу. А компетентні і конкурентоспроможні кадри можна підготувати лише при наявності високопрофесійних кадрів викладачів.

У інноваційному розвитку університету основний акцент ми робимо на людському чиннику. Лише люди виступають головною рушійною силою цього процесу – НПП із своїм інтелектом, інноваційним талантом та інтрапренерськими здібностями. Якраз вони «переплавляють» внутрішній людський досвід, повсякденну практику та комунікацію. Наявність здатності до проведення інновацій разом із високим інтелектом переважає над проблемою обмеженості грошових коштів. Професійне вдосконалення викладачів університету є важливою складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності КНУТД. Серед основних вимог, які ставляться до викладачів університету це знання іноземної мови, публікаційна діяльність та постійне професійне вдосконалення.

Якість освіти не можна підвищити лише адміністративними заходами. Тут вирішальну роль відіграють викладачі і студенти. Менеджмент може лише сприяти якості освіти.

При прийомі на роботу в університет до претендентів ми ставимо такі **кваліфікаційні вимоги**: вища професійна освіта, вчена ступінь, кандидата (доктора) наук, стаж науково-педагогічної роботи не менше 3-х років і вчене звання доцента (старшого наукового співробітника), наявність публікацій за останні п'ять років в журналах, що входять в наукометричні бази даних, Scopus, Web of Science, наявність індекса Хірша володіння англійською мовою на рівні, необхідному для читання літератури по спеціальності та їх використання у навчальній та науковій роботі.

Для тих викладачів що працюють в університеті розроблена, впроваджена в ефективно діє рейтингова система оцінювання їх діяльності. Вона змушує викладачів самовдосконалю-

ватись, зростати професійно і передбачає вдосконалення системи оплати праці в університеті у залежності від обсягів і якості наданих ними послуг.

Для того, щоб можна було встановити таку залежність, ми здійснюємо оцінку викладацької діяльності для подальшого використання отриманих даних у процесі зміни кадрового потенціалу, контролю активності роботи, виявлення та підтримки позитивних тенденцій у роботі викладацького складу безпосередньо при стимулюванні викладачів.

Однак виникають складні питання: «Як оцінити науково-педагогічну діяльність, враховуючи перш за все її багатоаспектність?», «Що робити із показниками роботи викладачів, які не піддаються кількісній оцінці?» (наприклад дизайнери)» і ін. Це стосується ефективності освітніх послуг.

Такі питання кожен ВНЗ вирішує самостійно, оскільки на сьогодні немає жодної нормативної методики оцінки результатів діяльності викладачів. Кожен ВНЗ розробляє положення, інструкції, накази які закріплюють критерії оцінки та показники ефективності. Ми також розробили свою методику і показники та ефективно використовуємо у своїй роботі, постійно її вдосконалюючи.

У основу методики, яка застосовується для оцінки результатів роботи викладів КНУТД, покладені такі критерії:

- накопичений потенціал;
- публікаційна активність;
- ефективність підготовки наукових кадрів;
- результативність комерціалізації наукових досліджень;
- володіння сучасними технологіями навчання тощо.

Розроблена методика спрямована на стимулювання (в т. ч. і матеріально), підвищення кваліфікації НПП, професіоналізму, продуктивності навчальної, методичної, навчальної та виховної роботи, підвищення конкурентоздатності колективів кафедр, факультетів та університету в цілому. **Результати рейтингової оцінки є інформаційною базою керівництва, як інструмент управління якістю освітніх послуг.**

Це можна дати окремо – багато що хотілось би сказати.

І ще на одну особливість роботи хочу звернути увагу. Університет має будити в студента політ творчої фантазії, стремління самоствердитись. Цій меті слугує в КНУТД міжнародний конкурс «Печерські каштани».

Конкурс «Печерські каштани» сприяє талановитій молоді України та зарубіжних країн налагодженню творчих контактів, обміну досвідом, спілкуванню з провідними дизайнерами – творцями моди. Крім того, майбутні фахівці у сфері дизайну, художнього моделювання, конструювання та технологій виготовлення одягу, взуття, аксесуарів, текстильних виробів, перукарського мистецтва й fashion-фото мають можливість продемонструвати свої набуті знання потенційним роботодавцям, що безсумнівно розширює їх можливості працевлаштування. Сьогодні надзвичайно актуальна проблема для будь-якого студента отримати пристойну, цікаву роботу. Атмосфера творчості – це те, що ми прагнемо культивувати в університеті.

Крім цього, в університеті відбувається багато інших різноманітних заходів, спрямованих на практико-орієнтоване навчання, розвиток підприємницької культури та співпраці із бізнес-середовищем та роботодавцями.